

Beli glog

Crataegus monogyna Jacq. (L.)

BOTANIČKI OPIS

Žbun ili nisko drvo, do 10 m visine. Grančice gole ili malo dlakave, sa trnovima dugim do 1 cm. Listovi polimorfni, široko jajastog, rombično-jajastog ili rombično-objajastog oblika, sa klinastom ili ravno sečenom osnovom, sa 3-7 režnjeva, rastavljeni upadljivim, dovoljno širokim urezima. Režnjevi na vrhu sa zupcima. Lisna peteljka duga 1-2 cm. Zalisci srcasti ili polusrcasti, testerasti ili celi, po obodu žlezdasti. Cvetovi sakupljeni u cvasti, gronje, uspravne i mnogocvetne, gole ili retko dlakave po cvetnim drškama ili osnovi. Krunični listići bele ili ružičaste boje. Prašnika oko 20 sa crvenim prašnicama. Stubić jedan, pri osnovi dlakav. Plod koštunica, široko jajastog oblika, crvene boje, na čijem se vrhu nalaze povijeni čašični listići. Cveti od prve dekade maja do juna. Cveti znatno kasnije od crvenog gloga (*C. oxyantha*).

RASPROSTRANJENOST

Prostranog je areala, od Engleske do južne Skandinavije, zapadne Evrope do srednjeg i južnog Dona, Krima i Kavkaza. Vrsta znatne ekološke amplitude, javlja se u kserotermnim hrastovim šumama, ali se nalazi i u drugim fitocenozama, voli svetlost i ne bira zemljište.

LEKOVITI DEO BILJKE (DROGA)

Drogu predstavljaju vršni listovi sa cvetovima - *Crataegi summitates*, ili čist cvet gloga - *Crataegi flos*.

Cvasti se beru pre nego što se potpuno razviju i suše u tankom sloju, u hladovini na promaji, da zadrže prirodnu boju. Sa cvastima se zajedno beru i mladi listovi.

Kvalitetna droga ne sme sadržati odrvenele delove grančica. A kada se sakuplja samo cvet treba ga osloboditi od vršnih listića.

Kao droga koristi se i osušeni plod - *Crataegi fructus*. Plod je koštunica, široko jajastog oblika, crvene boje, na čijem se vrhu nalaze povijeni čašični listići. Bere se u septembru, kada je potpuno zreo. Plodove treba brati neposredno sa stabla, a ne sasecanjem žbunova.

HEMIJSKI SASTAV

Sadrži 1-3% oligomernih proantocijanidina (leukoantocijanidini ili piknogenoli), 1-2% flavonoida. Od ostalih sastojaka, u drogi se nalaze fenilkarbonske kiseline (hlorogenska i kafena kiselina), amini, kateholi, triterpenske kiseline, steroli, purini, vitamin C.

DELOVANJE I UPOTREBA

Snažan kardiotonik. Upotrebljava se u tretmanu hronične kongestivne srčane insuficijencije II stepena, kao i kod starog srca koje još uvek ne zahteva aplikaciju kardiotoničnih glikozida. Preporučena je upotreba kod osećaja pritiska i teskobe u srčanom regionu, i u slučajevima blage bradiaritmije. Povoljno deluje na jačanje srčanih i cirkulatornih funkcija. Smatra se da su nosioci aktivnosti oligomerni procijanidini i flavonoidi, mada ne i jedini. U narodnoj medicini poznata je upotreba gloga kao antispazmodičnog agensa u tretmanu astme, dijareje, oboljenja žučne kese i kontrakcije uterusa.